UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2015/1120 VAN DE COMMISSIE

van 8 juli 2015

tot vrijstelling van de exploratie naar aardolie en aardgas in Griekenland van de toepassing van Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2015) 4512)

(Slechts de tekst in de Griekse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten ([1]), en met name artikel 30, lid 4,

Gezien het verzoek dat Hellenic Petroleum SA op 2 februari 2015 per e-mail heeft ingediend,

Overwegende hetgeen volgt:

I. FEITEN

(1) Op 2 februari 2015 heeft Hellenic Petroleum SA (hierna „de aanvrager" genoemd) per e-mail bij de Commissie een verzoek ingediend op basis van artikel 35, lid 1, van Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad ([2]). Ingevolge dit verzoek werd de Commissie verzocht vast te stellen of de bepalingen van Richtlijn 2004/17/EG en de aanbestedingsprocedures waarin die richtlijn voorziet, niet van toepassing zijn op de exploratie naar aardolie en aardgas in Griekenland.

(2) Op 23 december 2014 heeft de aanvrager een verzoek ingediend op basis van artikel 35, lid 1, van Richtlijn 2014/25/EU met betrekking tot de exploratie naar aardolie en aardgas, de productie van aardolie en de productie van aardgas in Griekenland. De Commissie antwoordde op 8 januari 2015 dat het verzoek onvolledig was en dat in overeenstemming met de bepalingen van de derde alinea van punt 1 van bijlage IV bij Richtlijn 2014/25/EU de termijn voor de goedkeuring van het desbetreffende uitvoeringsbesluit derhalve op de eerste werkdag volgend op de ontvangst van de volledige informatie aanvangt. De aanvrager heeft op 2 februari 2015 een volledig verzoek ingediend. Dat verzoek had echter alleen betrekking op de exploratie naar aardolie en aardgas, en niet op de productie van aardolie en aardgas.

(3) Bij brief van 5 maart 2015 heeft de Commissie Griekenland in kennis gesteld van het verzoek dat in de geest van de eerste alinea van artikel 30, lid 5, van Richtlijn 2004/17/EG werd ingediend en heeft die lidstaat om aanvullende informatie verzocht.

II. RECHTSKADER

(4) Totdat Richtlijn 2004/17/EG wordt ingetrokken, is deze van toepassing op de plaatsing van opdrachten voor de exploratie naar aardolie en aardgas, tenzij deze activiteit is vrijgesteld op grond van artikel 30 van die richtlijn. Uit procedureel oogpunt evenwel zijn de bepalingen van Richtlijn 2014/25/EU van toepassing op verzoeken tot vrijstelling, aangezien de materiële voorwaarden voor de toekenning van een vrijstelling inhoudelijk ongewijzigd blijven.

([1]) PB L 134 van 30.4.2004, blz. 1.

([2]) Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243).

(5) Bij artikel 30 van Richtlijn 2004/17/EG is bepaald dat deze richtlijn niet van toepassing is op de opdrachten voor de in de artikelen 3 tot en met 7 bedoelde activiteiten indien de activiteit in de lidstaat waar zij wordt uitgeoefend rechtstreeks aan mededinging blootstaat op marktgebieden tot welke de toegang niet beperkt is. De rechtstreekse blootstelling aan mededinging wordt getoetst aan de hand van objectieve criteria, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de betrokken sector. De toegang tot een markt wordt als niet-beperkt beschouwd indien de lidstaat de wetgeving van de Unie ten uitvoer heeft gelegd en heeft toegepast met betrekking tot de opening van een bepaalde markt, zoals uiteengezet in bijlage XI bij Richtlijn 2004/17/EG. Volgens punt G van die bijlage XI vormt Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad ([1]) een relevante wetgeving van de Unie met betrekking tot de openstelling van de markt voor de exploratie naar en de winning van aardolie of aardgas.

(6) Griekenland heeft Richtlijn 94/22/EG omgezet ([2]) en toegepast. Daarom wordt de toegang tot de markt voor de exploratie naar en de winning van aardolie of aardgas geacht niet beperkt te zijn in overeenstemming met de eerste alinea van artikel 30, lid 3, van Richtlijn 2004/17/EG.

(7) Wanneer wordt beoordeeld of de relevante activiteiten rechtstreeks aan mededinging blootstaan op de markten waarop dit besluit betrekking heeft, moet rekening worden gehouden met het marktaandeel van de voornaamste spelers en de concentratiegraad van de markten in kwestie.

(8) Dit besluit laat de toepassing van de mededingingsregels onverlet.

III. **BEOORDELING**

(9) De aanvrager is een Grieks overheidsbedrijf dat actief is in de olie- en gasmarkt.

(10) Het verzoek is beperkt tot de exploratie naar aardolie en aardgas. De aanvrager heeft, samen met Edison International SpA en Petroceltic Resources Plc, met wie het een consortium vormt (elke onderneming heeft een participatiebelang van 33,3 %), van de Griekse overheid de exploitatierechten voor het offshoregebied van de westelijke Golf van Patraikos gekregen. In dit consortium is de aanvrager de projectbeheerder en de verantwoordelijke voor de exploratie, beoordeling, ontwikkeling, productie en ontmanteling. De aanvrager is verantwoordelijk voor alle aanbestedingen die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van de exploratie en de productie.

(11) Griekenland heeft onlangs een aantal openbare aanbestedingen in twee toekenningsrondes georganiseerd waaraan alle ondernemingen die voldoen aan de standaardcriteria van de desbetreffende regels van de Unie, konden deelnemen. In de eerste toekenningsronde werden niet alleen aan de hierboven vermelde consortia exploratievergunningen verleend, maar ook aan Energean Oil and Gas (Energeiaki Aigaiou Anonimi Etaireia Erevnas kai Paragogis Ydrogonanthrakon) en Petra Petroleum (met een participatie van respectievelijk 80 % en 20 %) voor het concessieblok Ioannina, en aan Energean Oil and Gas (Energeiaki Aigaiou Anonimi Etaireia Erevnas kai Paragogis Ydrogonanthrakon) en Trajan Oil & Gas Limited (met een participatie van respectievelijk 60 % en 40 %) voor het concessieblok Katakolon. Een tweede toekenningsronde werd aangekondigd voor november 2014 en alle belanghebbenden werden uitgenodigd om deel te nemen aan de openbare aanbesteding voor de toekenning van exploratie- en exploitatievergunningen voor twintig offshoreblokken in West-Griekenland.

(12) Overeenkomstig de gevestigde praktijk van de Commissie ([3]) vormt de exploratie naar aardolie en aardgas één relevante productmarkt, aangezien het van tevoren onmogelijk is te bepalen of de exploratie zal resulteren in het vinden van aardolie, dan wel aardgas. Overeenkomstig diezelfde gevestigde praktijk moet de relevante geografische markt worden geacht mondiaal te zijn. Aangezien er geen aanwijzingen zijn dat het geografisch bereik van de markt in dit geval anders zou zijn, blijft dit gelden voor de doeleinden van dit besluit.

(13) Er kunnen drie manieren worden onderscheiden om het marktaandeel te meten van de partijen die op exploratiegebied actief zijn: kapitaaluitgaven, bewezen reserves en verwachte productie.

([1]) Richtlijn 94/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 1994 betreffende de voorwaarden voor het verlenen en het gebruikmaken van vergunningen voor de prospectie, de exploratie en de productie van koolwaterstoffen (PB L 164 van 30.6.1994, blz. 3).

([2]) Wet nr. 2289/1995 inzake de exploratie naar en de exploitatie van koolwaterstoffen en Wet nr. 4001/2011.

([3]) Zie met name de beschikking van de Commissie van 19 november 2007 waarbij een concentratie verenigbaar met de gemeenschappelijke markt wordt verklaard op grond van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad (zaak nr. COMP/M.4934 — Kazmunaigaz/Rompetrol) (PB C 31 van 5.2.2008, blz. 2).

(14) Gezien de grote verschillen tussen de vereiste investeringsniveaus in de onderscheiden geografische gebieden is men evenwel tot de conclusie gekomen dat de kapitaaluitgaven geen geschikte parameter zijn om het marktaandeel van desbetreffende partijen te meten. Gewoonlijk worden de twee andere parameters gebruikt om het marktaandeel van de marktdeelnemers binnen deze sector te evalueren, namelijk hun aandeel in de bewezen reserves en in de verwachte productie ([1]).

(15) Volgens de beschikbare informatie bedroegen de wereldwijde gecombineerde bewezen olie- en gasreserves op 31 december 2013 in totaal 469,7 miljard standaard kubieke meter olie-equivalent („Sm^3 o. e.") ([2]). Op 31 december 2013 heeft Griekenland minder dan 0,03 % aandeel in de bewezen aardoliereserves en 0 % aandeel in de bewezen aardgasreserves. Volgens het verzoek wijzen voorlopige ramingen/prognoses erop dat de blokken waarvoor reeds concessies zijn gegund, kunnen leiden tot de ontdekking van 253-283 miljoen vaten ruwe olie. Zelfs indien deze ramingen worden bevestigd en bewezen reserves worden ([3]), zou het desbetreffende aandeel van Griekenland in de wereldwijde markt nog steeds verwaarloosbaar klein zijn (minder dan 0,05 %).

(16) Het individuele aandeel van de ondernemingen die in Griekenland actief zijn of er in de nabije toekomst actief zullen worden, zal nog kleiner worden. De aanvrager heeft in de afgelopen drie boekjaren helemaal geen aardolie of aardgas in Griekenland of enig ander land geproduceerd.

(17) De exploratiemarkt is weinig geconcentreerd. Afgezien van ondernemingen in staatsbezit wordt de markt gekenmerkt door de aanwezigheid van internationale verticaal geïntegreerde particuliere spelers, de zogenaamde „super majors" (BP, ExxonMobil en Shell), alsmede door een aantal zogenaamde „majors". Deze elementen wijzen op rechtstreekse blootstelling aan mededinging.

IV. **CONCLUSIE**

(18) Op basis van hetgeen in de overwegingen 1 tot en met 17 is uiteengezet, moet de voorwaarde van rechtstreekse blootstelling aan mededinging van artikel 30, lid 1, van Richtlijn 2004/17/EG in Griekenland worden geacht te zijn vervuld.

(19) Aangezien de voorwaarde van niet-beperkte toegang tot de markt als vervuld kan worden beschouwd, is Richtlijn 2004/17/EG niet van toepassing wanneer aanbestedende diensten opdrachten gunnen die bedoeld zijn om de exploratie naar aardolie en aardgas in Griekenland mogelijk te maken en evenmin wanneer prijsvragen worden georganiseerd voor de uitvoering van dergelijke activiteiten in dat geografische gebied.

(20) Dit besluit is gegrond op de juridische en feitelijke situatie van januari 2015 tot en met mei 2015 zoals die naar voren komt uit de door de aanvrager ingediende informatie. Het kan worden herzien wanneer de juridische of feitelijke situatie zodanig verandert dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden waaronder artikel 30, lid 1, van Richtlijn 2004/17/EG van toepassing is.

(21) De in dit besluit vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Raadgevend Comité inzake overheidsopdrachten,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 2004/17/EG is niet van toepassing op opdrachten die door de aanbestedende diensten worden gegund om de exploratie naar aardolie en aardgas in Griekenland mogelijk te maken.

([1]) Zie met name de overwegingen 25 en 27 van Beschikking 2004/284/EG van de Commissie van 29 september 1999 waarbij een concentratie verenigbaar met de gemeenschappelijke markt en met de werking van de EER-overeenkomst wordt verklaard (zaak nr. IV/M.1383 — Exxon/Mobil) (PB L 103 van 7.4.2004, blz. 1), en daaropvolgende beschikkingen, onder meer de beschikking van de Commissie van 3 mei 2007 waarbij een concentratie verenigbaar met de gemeenschappelijke markt wordt verklaard (zaak nr. COMP/M.4545 — Statoil/Hydro) op grond van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad (PB C 130 van 12.6.2007, blz. 8).

([2]) Zie punt 5.2.1 van het verzoek en de daarin aangehaalde bronnen, in het bijzonder de British Petroleum Statistical Review of World Energy van juni 2014.

([3]) 283 miljoen vaten ruwe aardolie, wat gelijk is aan ongeveer 0,045 miljard kubieke meter ruwe aardolie.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Helleense Republiek.

Gedaan te Brussel, 8 juli 2015.

Voor de Commissie
Elżbieta BIENKOWSKA
Lid van de Commissie